

« Ἀλλ' εὐρισκόμεθα ἤδη εἰς δεινὴν θέσιν, διότι εἰς τὰ μέρη, ὅπου ἡ τύχη μᾶς ἐρρίψεν Ἑλλήν πρόξενος δὲν ὑπάρχει, διάλεκτον δὲν γνωρίζομεν νὰ ἐξηγηθῶμεν, χρηματικὸν δὲν ἔχομεν, μόνις δὲ ἐσώσμεν σήμερον ὀλίγα τρόφιμα, μὲ τὰ ὅποια θὰ ἀπεράσωμεν ὀλίγας ἡμέρας.

» Διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸ ὑπουργεῖον νὰ σπεύσῃ ν' ἀποστείλῃ τινὰ διὰ νὰ μᾶς ἐξάγῃ ἐντεῦθεν.

» Παρατηρῶ εἰς τὸ Σ. ὑπουργεῖον, ὅτι τὸ πλοῖον ὃν σιδηροῦν δὲν διελύθη ἀλλὰ μένει ἀκέραιον· ὁ ἐφοπλισμὸς καὶ ἡ ἀποσκευὴ εἶναι σῶα, καθὼς καὶ ἡ μηχανή, καὶ δύνανται εὐκόλως νὰ σωθῶν· ἐτέθησαν δὲ καὶ παρὰ τῶν ἀρχῶν στρατιῶται εἰς τὰ παράλια, ὥστε ἐλπίζω ὅτι οὐδεμίαν κατάχρησιν θέλει γίνει.

« Ὁ Διευθυντὴς

« Ε. Μ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ ».

Ο ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΚΑΙ Η ΕΥΓΕΝΙΑ

ἡ τῶν Γαλανθρακωρυχείων τὰ ἀπόκρυφα.

(συνέχεια. ἴδ. φυλλάδ. 165. σελ. 197.)

—•••••

§ Β'.

Δώδεκα ὥραι ἐν τῷ Γαλανθρακωρυχείῳ.

Ὅπως ἐννοήσωσι κάλλιον οἱ ἀναγνώσται ὅποιαν ἐντύπωσιν προξενεῖ ἡ ἐν γκιανθρακωρυχείῳ κατάχρησις, μεταφέρομεν τὸ ἐρεχθῆς χωρίον ἐφημερίδος τινὸς Γαλλικῆς (*).

« Ἴνα ἐννοήσητε τί σημαίνει ἡ ἐν ἀνθρακωρυχείῳ κατάχρησις, πρέπει νὰ φαντασθῆτε ὅτι ἵστασθε εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψηλοτέρου κωδωνοσχοῦ τῆς Παναγίης (Notre-Dame). Μικρὸν κυκλοτερές πλοῖον μόνις δύο ποδῶν τὸ βῆθος, ἀμυγδαλάν τευόμενον εἰς τὸ ἄκρον σχοινίου, καὶ ἀπέχον τοῦ τείχους ὅσον τὸ μῆκος τοῦ βραχίονος, ἐτοιμάζεται νὰ σᾶς φέρῃ εἰς τὴν γῆν. Ἡ στιγμή τῆς ἐπιβάσεως ἐρῆσεν! ἀποχαιρετίσατε τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ νέφη! Προσέξατε! . . . Κινδυνεύετε νὰ κλίνετε τόσον πολὺ πρὸς τὸ βήραθρον ὥστε νὰ χάσητε τὴν ἰσορροπίαν. Εἶναι φορικώδης στιγμή! Πρέπει νὰ θέσητε τὸν ἓνα μόνον πόδα ἐν τῷ κανίστρῳ. . . θέσατέ τον ταχέως καὶ ἰδοὺ κατεβυθίσθητε. . . ! »

Μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης ἡ Εὐγενία ἀνέστειλλεν δυνάμει τὸ δυνατόν τοὺς φόβους αὐτῆς· ἀλλ' ὅτε ἐφθασεν ἡ στιγμή καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ ὑπερπηδῇ τὸ

κενὸν διάστημα ἵνα ἐπιβῇ εἰς τὸ σκάφος, ἡσθάνθη τὸ θάρρος αὐτῆς ἐκλείπον, καὶ ἀνεγνώρισε ἀκουσίως·

— Κρατήσατέ με, θὰ πέσω . . . !

— Θάρρει, ἀνέκραξε ταυτοχρόνως γνωστή τις ρωγὴ, τὴν ὁποίαν ἡ κόρη ἀνεγνώρισε· στραφεῖσα δὲ εἶδε τὸν Φραγκίσκον, τὸν ἐργάτην τῆς γῆς, ὅστις ἐπανελάβετο·

— Θάρρει· ἡ θεία πρόνοια σὲ προστατεύει!

Ἐν τούτοις ἡ στιθερὰ χεὶρ τοῦ Θωμᾶ ἀναρπάσασα τὴν νέαν τὴν ἔθεσεν ἐν τῷ κανίστρῳ μεθ' ὅσης εὐκολίας θέτομεν φιάλην ὕδατος ἐπὶ τῆς τραπέζης. Καὶ τινόντι, εἰς ἡμᾶς μὲν φαίνεται λίαν δυσχερὴς ἡ ἐν γκιανθρακωρυχείῳ κατάχρησις· οἱ ταλαίπωροι δὲ μὲν ἐκείνοι ἐργάται καταβλίνουσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς γῆς μεθ' ὅσης εὐκολίας γεγενηκώς ναύτης ἀναβλίνει· εἰς τὰ ὕψη τοῦ μεσαίου ἰστού.

Ἀστάθμητος σχεδὸν καὶ σκοτοδινιώσας ἡ Εὐγενία, ἐκράτει ἰσχυρῶς τὸ σχοινίον ἀφ' οὗ ἐξήρτητο τὸ κανίστρον, ἔθελον εὐτυχῶς ἀμρότεροι οἱ μικροὶ αὐτῆς πόδες· ἐχώρησαν. Καθόσον δὲ ἐβυθίζετο ὑπὸ τὴν γῆν ἡσθάνετο αὐξάνουσιν τὴν ἀγωνίαν τῆς· ἐβλεπε βυθιζόμενον τὸν ὀρίζοντα νὰ σμικρύνηται, τὴν ἡμέραν νὰ δύῃ ταχέως, τὸν αἶρα νὰ καθίσταται σπανιώτερος, καὶ τὴν θερμοκρασίαν νὰ ὑπερυψοῦται. Καὶ νῦν μὲν καταπτώσεις ὕδατος ἐθούρουν τὰ ὠτά τῆς ὥσαντι λάβροι καταρρέαται κατέπιπτον βιαίως, ἄλλοτε δὲ ἡ ὄρασις αὐτῆς προσεδάλλετο ἀπὸ τὴν λάμψιν καὶ τὴν θερμότητα τῶν μεγάλων πυρῶν (*) παρὰ τὰ ὅποια ὤφειλε νὰ διαβῇ. Τὸ πνεῦμα αὐτῆς ἦν λίαν τεταραγμένον, τὸ χρῶμα εἰς ἄκρον ὑλλισμένον καὶ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ ἀμφέβαλλε καθ' ἑαυτήν, ἀνζητεῖ ἢ ἀνμεταβλίνει εἰς τόπον ἀγνισμοῦ. Τέλος, θόρυβοι νέοι καὶ ἤχοι ἀνθρωπίνων φωνῶν ἀνῆγγελλον εἰς αὐτήν, τότε μόνις ἀννήψασαν, ὅτι τὸ τέρμα πλησιάζει. Ὅτε δὲ τὸ κανίστρον κατετέθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἡ δυστυχὴς κόρη δὲν ἐτόλμα κατ' ἀρχάς οὔτε νὰ κινήσῃ τὰ βλέμματά τῆς ὑψώθησαν μετὰ τρόμου πρὸς τὸ ἄπειρον διάστημα ὅπερ διήλθε. Μόνις ἐν μέσῳ τοῦ σκότους διέκρινε λαμπρὸν τι σημεῖον, τὸ ὅρα τὸν μέρος τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ τρέμουσα καὶ ἐξασθενημένη ἐπροχώρησεν ὀλίγα βήματα πρὸς βράχον ἐνθα καταπεσοῦσα ἐκάθισεν.

Ὅντα ἀλλόκοτα ἐκινούντο καὶ μύριοι στενοὶ καὶ ζοφεροὶ διάδρομοι ἐφαίνοντο περὶ αὐτήν· ὁ δὲ λαβύρινθος ὅλος, οὕτινος οἱ θόλοι ἐσειόντο κάποτε ἀπὸ ὑποχώρους ἐκπυρσοκροτήσεις, ἀντήχει φορικώδεις ρωνῆς καὶ ἄγρια ἄσματα (**). Πλείστα κάτοπρα κατὰ διαστήματα τεθιμένα, εἰς ἃ ἀντανεκλάτο τὸ φῶς, ἐβυθίσθησαν τὴν Εὐγενίαν, ὅτε οἱ ὀρθαλμοὶ τῆς ἐξοκειώθησαν μετὰ τοῦ φωτὸς τοῦ λαβυρίνθου, νὰ δια-

(*) Εἰς τὰ πολλὰ βαθέα γκιανθρακωρυχεῖα διακρίνεται τὴν εἰσοδὸν, ἥτις ὁμιάζει φεῖαρ, εἰς δύο ἢ τρία τμήματα καλῶς διακοπτόμενα. Εἰς ἑκαστὴν δὲ αὐτῶν ἀνάπτουσι μεγάλα πυρὰ, αὐτὰ σφύρουσι ἀκαριαίως τὸν ψυχρὸν αἶρα, ὅστις ἀκολουθεῖ δὲ θυρίδων διανέμεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ γκιανθρακωρυχείου.

(**) Μεταχειρίζονται τὴν πυρὶδα διὰ νὰ ἀποχωρίζουσι τοὺς μεγάλους βράχους.

(*) Europe industrielle,

πρίνη άνδρας γυναικας και παιδας κεικρότας, υπό σπηλία ανθρώπων επί της βάρχεις, ίππους και ήμιόνους έξευγμένους εις βαρύτατα φορεία, γκλάς και κύνας, και πλήθος αναρίθμητον εκ των μικρών εκείνων ζώων άτινα ειςιν οι μόναι βέβαιοι κάτοικοι των ζοφερών τόπων.

Ακίνητος και έκστατική ή νέα κόρη, ή πόρσι τί νά πράξη, ότε είδεν επανερχόμενον τον άνδρα της Λουκίης κρατούντα είδος κορίνου.

— Δάδε, είπε, κόρη μου, βάλε το εις τον ώμόν σου και ακολουθεί με.

Είπε και είσήλθεν εις διάδρομον, κατ' αρχάς μόνον αρκετά εύρον και ύψηλόν, ώστε αυτός μόνον ίστατο όρθιος ή δ' Εύγενία εδάδιζε παρ' αυτόν, μικρόν όμως κατ' μικρόν στενότερον και χθαμαλότερον γενόμενον. Επί τέλους ό Θωμάς ήναγκάσθη νά στεινθ, και στραφείς προς την Εύγενίαν.

— Βλέπεις, κόρη μου, είπε, πώς δέν ήμπορώ νά υπάγω παραπάνω· πλήν σ' είσι μικρή, και σ' έχω ρεί ό δρόμος· προχώρησε λοιπόν και άφου γεμί- σουν τό κορίνι σου κάρβουνα, γυρίζεις πάλιν έδω, δια νά τό φέρης εις τό μέρος όπου σ' έδειξα.

Και ταύτα είπων, επέστρεψεν άρεις την Εύγε- νίαν μόνην έν μέσω του ζόρου.

Στενοχωρουμένη υπό τους χθαμαλούς θόλους ή Εύγενία διελογίζετο άν ήτο δυνατόν νά επιστρέψη φέρουσα και φορτίον. Αλλ' επί τέλους ιδού τί έπρέ- φθη· «Αφου οι άλλοι δύνανται, διατί δέν θά δυνηθώ και έγώ;» Και μέ όλον τον φόβον έν τη έπροξένουν οι πρό των ποδών της απότομοι βράχοι, έξηκολού- θησε την πορείαν της. Μετ' ου πολύ, φως προσέβη- λε τους όρθυλμούς της, και είδεν ότι έβησαν εις τό μέρος ένθα ό λιθοτόμος είργάζετο. Πολλάκι όδοι απέληγον εις τό μέρος εκείνο, όπου μεγάλη ποσότης ανθρώπων ήτο σεσωρευμένη έν σχήματι λαφίσκου, και περί αυτόν παίδες όκτώ έως δώδεκα έτών περιέμε- νον. Επλησίαζε δέ ή ώρα καθ' ήν έμελλε ν' αρχίση ή μετακώμισις. Μιμουμένη τους συντρόφους της ή Εύγενία κατέθεσε τό κίνηστρον αυτής, όπερ ώμοιά- ζε κογγύλην πλατυνομένην καί·ά τά άνω ώστε νά χωρή μεγάλα τεμάχια γκιανθράκων, και άφου έγερσίθη έτάθη επί των ώμων της. Αλλ' ιδού πρόσ- κομμα νέον! ή ταλαίπωρος κόρη είχε την γυναιό- τητα νά νικήση τους φόβους και νά εκθέσθ εις κίν- δυνον την ζωήν της! δύναμιν όμως δια νά σηκώσθ τό φορτίον, που νά την εύρη;

Και όμως την εύρε! Βάρος όπερ μόλις δύο άνδρες ήδυνήθησαν νά θέσωσιν επί των ώμων της, τό έσή- κωσε, και κύπτουσα, και άγωνιώσθ διέβη τον χθα- μαλόν διάδρομον, όχι βέβαια χωρίς νά προσκρούσθ και νά πληγωθ ή επί των έξοχών των βράχων. Και φθάσασθ εις τό τέarma μετ' μεγάλου θριάμβου και μετ' άνεκφράστου χαράς, άναφώνησε·

— Δόξα τω Θεώ! τό κατώρθωσα! ό πατήρ μου θά ίατρευθ ή! (*)

Μετ' ου πολύρον έργασίαν μία φωνή "Αδεια! Αδεια! (Loose! Loose!) άντήχησε πνυταχόθεν. Έβησαν ό χειρός καθ' έν χορηγείται μία ώρα χά- ριν γεύματος και άναπαύσεως προς τον άθλιον έρ- γάτην. Φαντασθήτε άν έχη άνάγκην άναπαύσεως...! Έν άκαρεί όλοι οι βραχιόνες έμειναν ακίνητοι, αί άζίναι ένεπήχθησαν εις τους μετ' όλίγον μέλλοντας ν' αποχωρισθώσι βράχους, τά φορτία κατετέθησαν έσπενσμένως, και πάντες έδραμον έντός όλίγου εις τό μέρος ένθα γίνεται ή συνάθροισις και τό όποιον καλείται υπό αυτών Αίθουσα.

Αίθουσα τρώντι λίαν μεγαλοπρεπή;! στήλαι στίλβουσαι από χρυσούν και κίανον μετ' έβένου, θόλοι αποτρίζοντες βανίδας ύδατος ώς μαργαρί- τας, και πυρά μαγευτική λάμψιν έπιχέουσθ επί της άγροίκου εκείνης σκηνής. Όλοι οι εργάται εκάθη- σαν κυκλοτερώς επί του ύγρου έδάφους, εκάρφωσαν εις τους θόλους τους λύχνους των, και έξήγαγον από τους σάκκους αυτών τάς τροφάς των (6). Η Εύγε- νία έβλεπε μετ' εκπλήξεως τά ακτινοβολούντα φα- τνώματα του μοναδικού τούτου έστιατωρίου, και την εκπληξίν της ταύτην παρατηρήσας τις εργάτης, ό Φραγκίσκος,

— Όρίσασθ, είπεν· ιδού μία νεοσύλλεατος ή ό- ποία δέν έπρόσμενε νά μάς εύρη τόσω νόστιμα μα- ζωμένους έδω.

— Ω! αυτό δέν είναι τίποτε, υπέλαθεν έτε- ρος· έπρεπε νά ιδής τά μεταλλαία του άλματος εις την Πελωνίαν· θά έθυμάζεις! Αληθείς υπόγειοι πλατείαι, δρόμοι εύθύτατοι, όμοία πάντοτε λαμ- πρότης, εργάται εύθυμοι τρέχοντες με τά τέσ- σαρα όταν έτήμινεν ή ώρα του γεύματος. Τί άλλο θέλεις; τό πιστεύετε; Είς τό μεταλλείον

δύναμιν του έπιχειρείν έργα τοιαύτα, παραθέτομεν τό ακολουθόν τεμάχιον, διακαθίστας αυτό εκ τινος Αγγλικής μηχανογραφίας περί γκιανθρακωρυχείων. Ομιλών ή συγγραφεύς περί των έργων εις ή άπχολούται εις παίδες προσθέτει τά ήκα·

« Όλα ταύτα είναι μηδέν παραβλλόμενα προς τά κατορθώ- « ματα της Ελισσών-Ζήλας, κορπούς ένδικαστοδς, άνθρακορό- « ρου εις τό Lion-Heald. Τό κοράσιον τούτο άντιδίνει εις « τό έκραν όπής τινος εξ έννέα βάρων συγκαμίνης, ένθα έρίζου- « τίως υπέρχει άνωρυγμένον φρέαρ. Ακαθάνει τό κίνηστρον αυτού « (creeper) και φθάνει τοιαυτοτρόπως μέχρι της αίθούσης της έργα- « ρείας (room of work). Τότε κατεβήται τό κίνηστρον του όπερ « γερνίζουσιν άνθρακας, και τό έ πο έ ο ν δ υ ο ά ν θ ρ ω π ο ι « δ υ ν α ν τ α ι μ ό λ ις νά θέσωσιν επί των ώμων « της. Οι ήμάντες είσι δεδομένοι περί τό μίτωπόν του, τό δέ « σώμα αυτού κάμπτεται κανονικώτατα ήμικυκλίως, όπως τό « βάρρος ίσορροπή επί της βάρχεις. Προθέτουσι τρία ή τέσσαρα « τεμάχια άνθρακος επί του λακμού της, και τη άνκατέσει με- « κρήν λάχνον από του κινδυλίου όπερ φέρει επί κεφαλής. Τότε « έρχεται ή έδοιοπορία, καθ' ήν διακρίχει πολλάς βαθμίδας αίτι- « νες από θέσεως εις θέσιν οδηγούσι τό κοράσιον μέχρι του πυθμέ- « νος του φρέατος ένθα έρείλει νά κατεβήται τό φορτίον του. Υπε- « λογίσθη ότι ή δρόμος έστίνα δικνήσι, άθροίζομένου του τε « άνωκαρούς και του έρρίζοντίου μέρους, ίσοδυναμεί με τό ύψος του « άγίου Παύλου. Πολλά γυναικας άντιδίνουσθ συγγρόνας, και « πολλάκις συμβαίνει νά κόπτονται οι ήμάντες και νά πέπτωσιν « οι άνδρες της πρώτης επί των έπομένων.

(6) Europe industrielle.

(*) Όπως με προσκλή εις ήμάς παραδοξολογία και υπέρβασις πίκης πιθανότητες, ως αποδίδοντας εις κοράσιον 14 έτών, την

τοῦ Βιελέτς καὶ ὑπάρχει πηγὰδι μὲ γλυκὺ νερὸν, καὶ ἐκεῖ ἐπάνω ἦν ἡ ψυχὴ πυροτέχνημα μίαν ἡμέραν ὅταν ἦλθαν νὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν οἱ αὐτοκράτορες τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Αὐτρίας. Συλλογισθῆτε τὸ ὕψος τοῦ θόλου ὁ ὁποῖος σκεπάζει ἐκεῖνον τὸν λάκκον· τὸ μακρύτερον τουρέκι δὲν τὸν φθάνει. Ἐπρεπε νὰ ἰδῆτε τὰς στήλας καὶ τὰ τεῖχη ὅπου ἔλαμπαν ὡς μαργαριτάρια ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ πυροτέχνηματος, καὶ τὴν λάμψιν τῶν χρωμάτων μὲ τὰ ὁποῖα ἐστόλισαν τὴν αἴθουσαν τοῦ χοροῦ. Ἐπρεπε νὰ ἰδῆτε τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνους φορτωμένους ἀπὸ χρυσάφι, τὰς γυναικὰς στολισμένας μὲ ἀδάμαντας, καὶ μουσικὴν... τρέλλα!

— Αἶ, καὶ διατί δὲν ἔμεινες ἐκεῖ;

— Ἦθελα νὰ ἰδῶ τὸν τόπον μου· ἔπειτα ἐροῦμαι τὸν καλὸν ἀέρα τῶν ἀλάτων, ὁ ὁποῖος θὰ μ' ἐσκότουνε ταχύτερα ἀπὸ τὴν σκόνιν τῶν καρβούνων.

— Ἀ! εἶπε τότε μετὰ λύπης ἕτερος ἐργάτης, αὐτὸ μ' εὐθυμίζει καὶ νύστιμον τὸ ὁποῖον θὰ σὰς διηγῇ. Ἐδούλευε εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἐκαταγινόμεθα νὰ κόψωμεν ἓνα μεγάλον βράχον. Μόλις τὸν εἴχαμεν σείσει ὀλίγον, καὶ μεγάλος σωρὸς ἄμμου ἔπεσεν ἐπάνω μας, καὶ ὑπ' αὐτὸν ἐράνη τὸ πτώμα ἐνὸς νέου μὲ καλὰ φορέματα. Τόσῳ καλὰ διετηρήθη εἰς τὸν τύπον ἐκεῖνον, τὰ χαρακτηριστικά του ἦσαν τόσον ὀλίγον ἀλλοιωμένα, ὥστε τὸν ἐνομιζάμεν κοιμώμενον. Κατ' ἀρχὰς ἐτρομάξαμεν, ὕστερον ὅμως ἐννοήσαμεν ὅτι εἴχαμεν ἐμπρὸς μας τὸ θῦμα κάεντος παλαιοῦ κρημνίσματος. Ἀνέκρινάμεν ἀπὸ τὰ φορέματα ἐκεῖνου τοῦ νέου, χωρὶς ἄλλο πρέπει νὰ ἔζη πενήντα χρόνους πρὸ τῆς ἐποχῆς μας. Τὸν ἐσύραμεν ἀπὸ τὸ μεταλλεῖον καὶ ὅλον τὸ χωρίον ἐσυνάχθη ὁλόγυρά του· κἀνείς δὲν τὸν ἐγνώριζεν. Ὅταν ὅμως ἰδαμεν ὅτι ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας μικρὸν κιθώτιον γεμάτον ἀπὸ πολύτιμα μέταλλα, οἱ γέροντες ἤρχισαν νὰ ἐνθυμῶνται τὴν ἱστορίαν ἐνὸς νέου ἐργάτου ὁ ὁποῖος ἐγένεν ἄραντος τὴν παραμονὴν τῆς ἐορτῆς τῆς μητρὸς του, χωρὶς κἀνείς νὰ ἤξεύρῃ τί ἔχειναι. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην μίξ γυνὴ πλεον τῶν 80 ἐτῶν ἐπέκρασε, καὶ πλησιάζασα εἰς τὸ πτώμα ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ φωνάζῃ.

— Πέτρε μου! καλέ μου Πέτρε! καλῶς ὤρισες! Ποῖος νὰ μ' ἔλεγεν ὅτι θὰ σ' ἔβλεπα εἰς τὰ γρατεῖά μου; Καλῶς ἦλθες, παρηγορία μου, Πέτρε μου! καλέ μου υἱέ! ἡ μάστιξ σου ἔζησε δυστυχισμένη, τώρα πάλιν ἦλθες νὰ τὴν παρηγορήσῃς!

Ἡ ταραχὴ τῆς δυστυχοῦς ταύτης γραφείας ἦτον τόσον μεγάλη, ὥστε ἐνόμισαν φρόνιμον νὰ τὴν ἀπομακρύνουν. Ἀλλὰ ἠπατώντο! διότι ἐνῶ τὴν ἀπέσυραν ἐξέπνευσεν.

Συμπάθεια ἐξωγραφῆθη εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἀκριατῶν τῆς λυπηρᾶς ταύτης διηγήσεως. Εἰς δὲ αὐτῶν εἶπεν·

— Ὅταν τις ἀπὸ ἡμᾶς χάνεται δὲν εἶναι τίποτε, διότι συνήθως χανόμεθα δέκα, εἴκοσι, πενήντα, ἑκατὸν μᾶζ. Ἀκούστε τί συνέβη εἰς τὸ ἀνθρώπων ἀγνώστων, πόσον ὠραία, πόσον προσφι-

ὑποβρύχιον γυανθρακωρυχεῖον τοῦ **Workington**·

« Τὰ ὕδατα καταστράζοντα κατέστρεφον κατ' ὀλίγον καὶ πρὸ πολλοῦ τὰ ἀνωθι χώματα. Ὀλίγοι ἐργάται ἐξ ὧν ἤμην καὶ ἐγὼ, παρετήρησαν ὅτι ἀπὸ τὰ πλάγια ἔσταζε νερὸν μὲ παράδοξον τρόπον· ἀπερσίσταμεν λοιπὸν νὰ φύγωμεν· οἱ περισσότεροι ὅμως ἔμειναν, καὶ μίαν νύκτα ἡ θάλασσα ἀνοίξασα δρόμον διὰ τῶν φραγμάτων κατέστρεψε τὸ μέγαν ἐκεῖνο σπήλαιον. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς καταστροφῆς θὰ μείνουν αἰωνίως ἀγνώστοι, διότι κανεὶς δὲν ἔζησε διὰ νὰ τὰς διηγῇ. Οὔτε κὰν ἐν πτώμα εὐρέθη ἄρ' ὅσα τὴν μαύρην ἐκείνην νύκτα κατέπιεν ὁ Ὀκεανός, καὶ ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ἐβῆ εἰς τῆς εἰσόδου τοῦ γαιάντος σπηλαίου. Τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον ἦτον κλεισμένον καὶ στενοχωρημένον εἰς τοὺς διαφόρους δρόμους τοῦ γυανθρακωρυχείου, μετέδωκεν εἰς τὰ χώματα τὴν ταραχὴν κίνησιν τοῦ Ὀκεανοῦ, καὶ τὸ διέσχισε μὲ τρομερὸν πάταγον. Καὶ ἀναμιχθὲν μὲ ἄμμον ἀνυψώθη ἕως εἰς τὰ σύννεφα, καὶ ὕστερον ἐπιπτεν εἰς διάστημα ἔξ ὠρῶν ὡς βροχὴ λαμπώδης. Τὸ γυανθρακωρυχεῖον ἔπαθε τοσούτην καταστροφὴν, ὥστε ἐκρίναν πλέον περιττὸν νὰ τὸ κατασκευάσουν. »

Ἡ λυπηρὰ αὕτη συνομιλία, τὰ μελαγχολικὰ ταῦτα διηγήματα, ὅμοια μὲ τοὺς ζοφεροὺς τόπους ὅπου ἐλέγοντο, διεκόπησαν ἀπὸ τὸ σημεῖον τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας.

Ἡ δὲ φρίκη τῆς Εὐγενίας ἠδύνησεν ἐνεκὰ τῶν ἱστοριῶν τούτων, ὑπ' ὧν κατεπλήσσεται εἰς ἄκρον ἡ ζωὴ αὐτῆς φαντασία. Καὶ τοὶ ἀνήσυχος, καὶ τοὶ τρέμουσα, καὶ νῦν μὲν νομίζουσα ὅτι βλέπει καταπίπτοντας τοὺς θόλους, ἄλλοτε δὲ εἰσερχόμενον τὸν Ὀκεανόν, εἰργάζετο ἀγογγύστως, ἡ δὲ ἡμέρα ἐπρόδινε. Τέλος πάντων ἐρθασιν ἡ ὥρα τὴν ὁποίαν σχεδὸν δὲν ἐπερίμενε, καὶ τότε πλήρης χαρᾶς ἐξῆλθε τοῦ γυανθρακωρυχείου.

Ὡ πόσον ὠραία τῇ ἐφάνη ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς! ὁ ἄνθρωπος, τὸ φῶς, τὰ δένδρα, τὰ πτηνὰ, τὰ ἄνθη, ἡ παιδεία, πάντα κατεγοήτευον τοὺς ὀρθόκλινους, πάντα διήγειρον τὴν εὐθυμίαν τῆς.

Καὶ λίαν ἀνυπόμονος, μόλις ἐξῆλειψεν ἀπὸ τὸ ἐνδυμὰ τῆς τὰ ἔχνη τῆς ἐν τῷ γυανθρακωρυχείῳ διημερεύσεως, καὶ ἔτρεψε τὸ βῆμα πρὸς τὴν εἰλην ἐστίναν, τῆς ὁποίας τὴν μελαγχολίαν εἶχεν ὑπερκαυχήσει ἡ ἀπουσία τῆς.

— Ἰδοὺ πάλιν ἐπέστρεψα, σὰς ἐπαναβλέπω πάλιν! ἀνέκραξε μὲ χαρὰν ἅμα πλησιάζασα τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, σὰς ἐπαναβλέπω! Ἐπέπρωτο νὰ σὰς ἀσπασθῶ πάλιν, σεβαστέ μου πάτερ καὶ ἀγαπητῇ μου ἀδελφῇ.

— Ὡς νὰ ἐξήρχετο ἀπὸ κἀνὲν σπήλαιον ὅπου διημέρευσεν ἀπηλπισμένη! ἀνέκραξεν ἡ Ἄννα.

Ἡ Εὐγενία ἐνόησε τὸ ἀκαιρὸν τῶν λόγων τῆς, καὶ ἐμετρίασε τὴν παραφορὰν τῆς ἵνα μὴ προδοθῇ. Πόσῃν ἐδειξεν ἀφοσίωσιν καὶ πόσον ἐπεριποιήθη τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τὸν πατέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν τῆς! Ἀφοῦ διῆλθε τὴν ἡμέραν ὅλην μετ' ἀνθρώπων ἀγνώστων, πόσον ὠραία, πόσον προσφι-

λῆς τῇ ἐφάνετο ἡ οἰκογένειά της καὶ πόσον ἀπλή-
στως ἀπῆλθε τῆς εὐδαιμονίας της, βλέπουσα ἐκ-
τὴν ἐν μέσῳ φιλότατων ὄντων, ἅτινα ὁμοῦ ἦν ὑπο-
χρεωμένη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐπιούσαν.

Τὴν δὲ νύκτα ἐν μέσῳ τῶν ποικίλων ὀνείρων,
ἅτινα ἀνεκάλουν τὰς φρικτὰς τοῦ γκιανθρακω-
ρυχείου σκηνάς, εἶδε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐργάτου
Φραγκίσκου ἐξερχομένην ἀπὸ πυκνὸν νέφος, καὶ ἔπα-
νταλμαίνουσαν τοὺς λόγους τῆς ἡμέρας. Ἐπειτα δὲ
τὴν ἤκουσε προσθέτουσαν·

— Ἐπίστρεψον ἀπόθως εἰς τὸ γκιανθρακω-
ρυχεῖον! ὁ φύλαξ σου ἄγγελος σὲ παρακολοθεῖ πεντοῦ!

Καὶ ἐξυπνήσασα ἐντρομος ἀνεπόλησε τοὺς περὶ
τοῦ Φραγκίσκου τούτους λόγους τὴν Λουκίαν.

— Κάνεις μὲς δὲν γνωρίζει τί ἀνθρώπος εἶναι;
οἱ μὲν λέγουν τοῦτο, ἄλλοι δὲ ἐκεῖνο· οὐτ' ἐγὼ
δὲν ἤξεύρω τί νὰ πιστεύσω· τὸν βλέπω μόνον ἐρ-
γάτην καλὸν, ἀνθρώπον τίμιον, νέον δυνατὸν καὶ
δὲν ζητῶ τίποτε περισσότερον!

Τί ἐσκέπτετο ἡ Εὐγενία περὶ τοῦ Φραγκίσκου;
διὰ τὸν ὀνειρεύετο; ἢ γὰρ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ; οὐ-
δεὶς γνωρίζει.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ.

— * * * * *

Φίλε Κέρμε!

Ἐν τῷ 161 φυλλαδίῳ τῆς *Harbinger* ἀνέγνωσα
ἀρθρίδιον περὶ τοῦ ὑποβρυχίου ἡλεκτρικοῦ τηλε-
γράφου, ὅστις πρόκειται νὰ ἐνώσῃ τὴν Ἀμερικὴν
μὲ τὴν Εὐρώπην. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν αὐτῷ πληροφο-
ρίαι ἤρχνιθην, φαίνεται, ἐξ ἐστραλμένων πηγῶν,
λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ στείλω πρὸς ὑμᾶς περιλη-
πτικὴν ἀλλ' ἀκριβῆ περὶ τοῦ τηλεγράφου τούτου
ἐκθεσιν.

Περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου τοῦ λήξαντος ἔτους ἡ
Κυβέρνησις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀρ-
κτικής Ἀμερικῆς ἀνέστηκεν εἰς τὸν πλείστον τοῦ
πολεμικοῦ ναυτικοῦ Κ. Berrymann τὴν διεύθυνσιν
τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἀτμοπλοίου *Ἀρκτικ*, παρὰ
γαίλασεν αὐτὸν νὰ ἐξετάσῃ μετ' ἐπιστησίης διὰ
τῆς βαλίδος τὸ βάθος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ,
ἀπὸ τῆς Νέας Γῆς, (Newfoundland) μέχρις Ἰρ-
λανδίας, τὴν κίνησιν τῶν βευμάτων, τοὺς περιοδι-
κοὺς ἀνέμους, καὶ νὰ συλλέξῃ ἐν γένει πᾶσαν δυνατὴν
πληροφορίαν, συντελοῦσαν εἰς τὴν πραγματικὴν
τοῦ ὁδοῦ τούτου ὁχύμακτον, τὴν δι' ὑποβρυχίου
ἡλεκτρικοῦ τηλεγράφου συγκοινωνίαν τοῦ ἀρχαίου
μετὰ τοῦ νέου κόσμου, ἣτις θεωρεῖται, καὶ δικαίως,
ὡς ἡ τολμηροτάτη ἐπιχείρησις τῆς 19^{ης} ἑκατονταε-
τηρίδος.

Τὸ *Ἀρκτικ*, ἐρωδιαιζόμενον μὲ ὅλα τὰ ἀναγκα-
ζούντα ἐργαλεῖα εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν τοῦτον πλοῦν,
ἀνεχώρησεν ἐκ Νεοβοράκου τὴν 18 Ἰουλίου, καὶ
ἐφθασεν εἰς τὸ ἀκρωτήριο St-Johns τῆς Νέας
Γῆς τὴν 29 τοῦ αὐτοῦ μηνός. Τὸ ἀκρωτήριο τοῦτο
εἶναι ἡ ἀνατολικωτάτη ἄκρη τῆς Ἀμερικῆς, ἀν-

καὶ καίτοι ἐπὶ τῆς νήσου Νέας Γῆς, καὶ ἡ πλησι-
τέρα γῆ πρὸς τὴν Εὐρώπην. Ἡ ὅλική ἀπόστασις
ἀπὸ Νέας Γῆς εἰς Ἰρλανδίαν, ἀπὸ ἀκρωτηρίου εἰς
ἀκρωτήριο, δὲν εἶναι μεγαλότερα τῶν 1,600
ἀγγλικῶν θαλάσσιων μιλίων, καὶ τὴν μεταξὺ τῶν
δύο τούτων σημείων κοίτην τοῦ ὠκεανοῦ διετά-
χθη νὰ διερευνηθῇ ὁ διευθυντὴς τοῦ *Ἀρκτικ*.

Ἀναχωρήσας ἀπὸ St-Johns τὴν 31 Ἰουλίου
1856 ὁ Κύριος Berrymann, ἐφθασεν τὴν 22 Ἀύ-
γουστοῦ, ἥτοι ἐντὸς 22 ἡμερῶν, εἰς Ἰρλανδίαν,
ἀφοῦ ἐξετέλεσε λίαν ἐπιτυχῶς τὴν ἀποστολὴν του,
καὶ συνέλλεξε λίαν εὐχάριστους εἰδήσεις. Τὸ *Ἀρ-
κτικ*, πλέον πρὸς τὴν Ἰρλανδίαν, διέτρεξε καμπύ-
λην γραμμὴν πρὸς βορρᾶν, ἣτις ἐξετασθεῖσα ἐπιμε-
λῶς διὰ τῆς βαλίδος, ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι ἀσφαλὴς
καὶ κατὰλληλος ἡ κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν το-
ποθέτησις τῆς περιχοῦσης τὰ ἡλεκτρικὰ νήματα
καμήλου· καθότι ὁ πυθμὲν τοῦ ὠκεανοῦ, ἐξεταζό-
μενος ἀνὰ 20, 30, 50, 80 καὶ 100 μίλια, ἀπε-
δείχθη ὁμαλὸς καὶ ἥσυχος, ἡ δὲ βολὴς ἔφερε πάν-
τοτε εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μέρος τῶν καλυπτόντων
αὐτὸν στρωμάτων, ἐξ ὧν ἀπεδείχθη ἡ φύσις αὐτοῦ.
Τὸ μεγαλότερον βάθος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ
εἶναι 2,670 ὀργυῶν, ἥτοι δύο καὶ ἡμίσεως μι-
λίων περίπου, ἡ δὲ θερμοκρασία του, καὶ τοὶ δια-
φέρουσιν ἐνίοτε κατὰ τόπους, εἶναι κατὰ μέσον ὅρον
24 βαθμῶν.

Τὸ *Ἀρκτικ* ἔτυχεν ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ἐν
Ἰρλανδίᾳ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην. Ἐτοιμασθέν
δ' ἐκ νέου ἀνεχώρησεν εἰς Ἀμερικὴν τὴν 10 Σε-
πτεμβρίου, καὶ μετὰ δέκα ἡμέρας ἐφθασεν εἰς St-
John, τὸν τόπον τῆς ἀναχωρήσεώς του, ἀφοῦ ἐ-
ξολιδόσκοπῆσεν ἐκ νέου τὸν πυθμὲν τοῦ Ἀτλαν-
τικοῦ εἰς τὰ μεταξὺ διαστήματα, καὶ ἐξήγαγε τὰ
αὐτὰ εὐχάριστα ἀποτελέσματα.

Ἀλλὰ γενομένων τούτων πάντων γνωστῶν εἰς
τὸ κοινὸν ἐπιστήθη ἐταίρια, ὑπὸ τὸν τίτλον·
Ἐταιρία τοῦ Ἀτλαντικοῦ τηλεγράφου, συγκατα-
ριθμοῦσα μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς τοὺς διασημο-
τέρους κεφαλαιοῦχος Λονδίνου, Λίβερπουλ, καὶ
Νεοβοράκου. Ἡ δὲ ὅλική διὰ τὸν ὑποβρυχίον τοῦ-
τον τηλέγραφον δαπάνη, ὑπελογίσθη περὶ τὰς
250,000 λίρας στερλίνας, καὶ τοσαύτη ὑπάρχει
ἡ βεβαιότης περὶ τῆς ἐπιτυχίας, ὥστε μόλις ἡ ἐται-
ρία ἠνοιξε τὰ βιβλία της πρὸς ἐγγραφάς, καὶ συν-
ἔρρευεν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἅπαντα ἡ ποσότης
αὕτη.

Ἡ κατασκευὴ τῆς περιχοῦσης τὰ ἡλεκτρικὰ
σύρματα καμήλου ἤρχισεν ἤδη ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ
τὸ τελευταῖον ἐλθὼν ἐκείθεν ἀτμοπλοῖον ἐκόμισεν
ἐνταῦθα ὀργυῖας τινὰς περιεργείας χάριν. Ἡ κά-
μηλος, ἡ μᾶλλον τὸ σχοινίον τοῦτο, ἔχει διάμετρον
μόλις ἐνὸς Ἀγγλικοῦ δακτύλου (inch). Ἐν τῷ
κέντρῳ εἰσὶ συνηνωμένα πρὸς ἀλλήλα ἐπτὰ ἡλεκ-
τρικὰ νήματα ἐκ χαλκοῦ, τὰ ὅποια εἶναι περικε-
κλεισμένα ἐντὸς παχέος, στερεωτάτου ἀλλ' εὐλι-
γύστου περιβλήματος ἐκ Γκρουταπέρης, ἐνθα ἡ
ὕψιστος ἀντοχή ἢ ἄλλο τι εἶναι ἀδύνατον νὰ εἰσχωρήσῃ.